

ТВОРБА ЗА УЧАСТИЕ: „На бала сме принцове и принцеси - в живота също!” -
Есе-отговор на статията на поета Росен Карамфилов „На бала сме принцове и принцеси
- а после?!”

(Поощрителна награда - Адриана Дамянова Василева)

На бала сме принцове и принцеси - в живота също!

За Г.Г., който отново иска
да е абитуриент.
И ще бъде.
И е!

Етимология на думата *абитуриент*: от латински - „който си отива”.

Бележка на автора:

Тази статия е вдъхновена от статията на Росен Карамфилов със заглавие „На бала сме принцове и принцеси - а после?!”.

Този текст не е ода на възхвала, а е своеобразен отговор на цяло едно светоусещане, без да е заяждане, а обикновено вдъхновение от противоположната, но допълваща картината гледна точка.

И така...

Нищо не е толкова хубаво или лошо, колкото изглежда. И не, не е още по-хубаво или още по-лошо, отколкото си мислим. Може би е по-добро или поне по-малко лошо. А често е просто по-различно.

В живота няма черно и бяло. И в природата черно в естествен вид трудно ще видим. В света има сиво: но 50 нюанса сиво не казват нищо. Нюансите са безчет, независимо от метафората. Но разбира се, има и червено: залезно червено, предбурийно червено, червено като роклята на онова прекрасно момиче с дългата руса коса, чийто бал съвсем неотдавна е приключил (впрочем, честито на любимата *испанска* институция и на целия *испански* дом). Има зелено като тревите, като очите, като листата на пролетна роза. Има синьо като небесата, като искрата на пламък, като морето. Има жълто като слънцето. Има лилаво. Розово. Бяло. Има цветове. Като красивите рокли на абитуриентките, като красивите вратовръзки на абитуриентите. В живота е цвят. В дискотеката, в ресторанта. Всичко е цветно и красиво. Всичко е ново, единствено, неповторимо. Един път завършваме, така е. Няма лошо да сме малко по-различни, нагласени, сговорчиви! Ами, разбира се, празник е! 12 години живот, независимо от шестиците, двойките, забележките, независимо от красивите и/или леко горделивите момичета, от уж лошите момчета, от уж зубрачите, които го *играят* добри, са 12 години живот... И са добри. Всички. И онова момче, което учеше с мен Маркес за часа по български, но предпочиташе математиката, и другото, което спортуваше даже по време на часа по изкуство. Защото и спортът е изкуство. Но е добре да знаем и кой е Донатело, нали. И че и той също е ваял красиви тела, макар и не във фитнеса. :) ... Е, как да не отбележим тези 12 години живот, които повече няма да се върнат? Как да не отбележим живота въобще?

Казваме за днешните младежи (от които разбира се, аз далеч не съм по-различна), че били неграмотни, били прости, пошли, грозни, лоши. Били те, били сме ние.

Такива-онакива. Има и такива. Ех, има и онакива. Има от всичко. Всякакви ги има и всички сме някакви.

Мисля, че учителят ми по философия би се засмял, като ме чуе какви ги говоря. И би попитал: „А какво значи да говориш? Ето тази дъска за писане говори ли например, а маркерът?“. Помня, че ние често го слушахме и говорехме през него, без да отговаряме, без да чуваме. Сега знам отговора, разбира се, но не чакам шестица от преподавателя в училище...

Не бива да чакаме и шестицата от живота или от тотото. Шестици няма, защото грешно знание няма.

Да, в отговор на другия поет, ще ми се да знаят къде да оставят запетайките, как да ги пишат, какви интервали да слагат. Красиво е, умно е, стои добре. Но повече ми се ще да знаят кога да сложат *пауза* не само в текста, а и в живота, кога да издишат, за да се подготвят за ново вдишване, кога да оставят някоя мечта или идея, или импулс, или ярост да *умре*, за да даде път на нови такива, за да се върне след време първата мечта още по-силна и ясна. Ето това е житейската запетайка, която все поставяме грешно, боейки се да се доверим на усета си. Да паузираме не само една мечта, но и идея, желание, порив, импулс, яростно чувство. Какво значение има дали днешните абитуриенти ще напишат „мИчтая за скъпа кола“ или „искам да целуна някОЙ“. И че е за скъпа кола. Или за някого. Те имат мечти, те имат дух, радост, живот, благост. Те имат стратегия за утрешните абитуриенти. А ако нямат, ще проимат. Ако не вярват, че нямат всичко това, пак ще проимат. Ако никой не вярва, пак и пак ще проимат. Ще проимаме. Днес, утре, след 10 години. Някога, някъде. А ако всички ги подкрепим, ако се радваме на тяхното щастие, както те на кръшните танци - спонтанно и чистосърдечно - може би още сега. Или както казваше любимия ми Маркес в една от речите си, която като другите вече почти по презумпция разтърсила литературното общество: „нека опростим граматиката, преди тя да ни доопрости“. Защото думите не са на пиедестал, а хората. И тези абитуриенти също. Не техните рокли, грим, скъпи коли са на пиедестал. Не формата, не видът е на трона. Същината, сърцевината, духът

са на онзи вселенски трон, който за някои е троица, а за други - стотици... или единица. Какво значение има идеологията тук, щом идеята царува над и на всичко. Някои имат, някои не. И онези, които имат, и онези, които нямат толкова, се събират и танцуват кючек. Да, кючек. Толкова ли страшно звучи? Толкова ли е страшно да приемем, че има и един друг танц, и един друг етнос, и един друг свят. Не само в България. На земята. В света. Изобщо. Ах, тези нюанси, ах, тези безброища. Но всичко се оказва сияние. И не, това не е проповед.

Аз също бях сияйна на бала си. Както никога, както никоя преди не бях. Бях *принцеса*. Имах своя *принц*. Един или двама, кой знае. Не беше на бял кон, не беше дори върху масата или на дансинга до мен на танцувалната вечер, хаха. Не беше. Не бяха. Но беше в сърцето ми. Беше. И Бяха. Сега са в един друг свят: в света на спомените и на простата радост, че са се случили тъкмо на мен, дори повече да не се случват в настоящето на мен, а на други жени, хора, съдби и идеи. Разбира се, беше ми мъчно: бива ли принцеса без принц. Или принц без принцеса. Но после осъзнах, че *принцеското* не е в симпатичния кавалер, в короната, не е в плаща, дори не е във високо вдигната глава или в престорената, неискрена гордост. *Принцеското* е в усмивката. Но не само за любимия. Не само за любимата приятелка. За всеки, всякога, всякак. И все пак, *принцеси*, дръжте главите си вдигнати с искрена радост - короната всякак може да падне, но всички ще видят усмивката ви, ако не гледате надолу в краката си, а в небето, което е по-синьо и от лачените обувки, по-безкрайно и от токчетата, с които ще танцувате неуморно цяла вечер.

Царственото не е в царското. Както и балът не е в лукса и блясъка. Толкова от тях го знаят. И толкова не, а ще узнаят. Но за това е и бал - за да сме различни, за да е нов ден, хубав ден, светъл ден, единствен ден! Да, не на всяка цена трябва роклята да е хилядарки или вратовръзката - стотици, но някои неща имат сантиментална стойност и математиката остава на заден план. Просъществува само философията, литературата, изкуството или просто обикновеният светоглед и идея, че нещата са прости и че всичко е важно, но си има цена. Или по-скоро стойност. И че свободата не е само в свободния избор, а и в готовността да приемеш последствията от него. И да работиш с тях.

„Свободата, Санчо...” не е просто като салама, който така лекомислено режем. И там е, но не само. Не е само в злободневното, но и в актуалното. (Нали госпожо? Нали, Справедливост? :))

И все пак, мили абитуриенти, помнете, че „всичко, което може да се уреди с пари, е евтино”.

Да, казал го е Ремарк. И да, убедена съм, че толкова от вас го знаят, а ако не - ето чудесна възможност да го научат. Да се научим.

Да, можем да си купим хиляди лекарства, но не можем да си купим здраве, като в онази притча. И все пак, можем да си купим миг свобода, миг *несъстоятелност*, която да ни отведе към хиляди други *състоятелности* чрез онази сила, наречена съзнание, интуиция, мисъл. Мисъл, която прави всичко абстрактно, но смислено. Мечта. Идея. Порив. Импулс, ако щете. Вътрешно пре-живяване. И съ-преживяване. Съ-живяване. Просто живеене.

Живейте, скъпи абитуриенти, живейте здрави и щастливи! На добър час!